

Reykjavíkurborg
Skóla- og frístundasvið

Leikur, styðjandi samskipti og lærdómssamfélag

RannUng: Kristín Karlsdóttir og Margrét S. Björnsdóttir

Aðrir fræðimenn HÍ: Arna H. Jónsdóttir, Hrönn Pálmadóttir, Ingibjörg Ósk
Sigurðardóttir og Sara Margrét Ólafsdóttir

Þátttökuleikskólar: Brákarborg,

Reynisholt, Stakkaborg og Tjörn (Tjarnaborg og Öldukot)

Skólaárið 2019-2020

Efnisyfirlit

1. Inngangur	2
2. Lýsing á verkefninu – skipulag, umfang og framkvæmd	2
3. Samantekt - Niðurstöður eða gagnsemi fyrir aðra	3
4. Mat á verkefninu	4
5. Greinargerð um notkun styrkfjár	4
6. Kynning	4
Heimildir	5
Fylgiskjöl	5

1. Inngangur

- Sagt frá markmiðum verkefnisins (m.a. jafnréttismarkmiðum og hvernig það tengist Menntastefnu Reykjavíkur) og aðdraganda þess.

Markmiðið er að efla fagmennsku deildarstjóra og annars starfsfólks leikskóla í þeim tilgangi að ná fram markmiðum sem sett hafa verið fram í nýrri menntastefnu Reykjavíkur um læsi, sjálfsefningu, skapandi hugsun, félagsfærni og heilbrigði barna. Einnig að styrkja leikskólann sem lærdómssamfélag þar sem litið á á börn sem virka þátttakendur í lýðræðislegu samfélagi.

Unnið er að þeim jafnréttissjónarmiðum sem fram koma í Mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar s.s. út frá jafnrétti kynja, aldri, fötlun og uppruna barna þar sem þau fá tækifæri til að tjá sig, hlusta á aðra og hafa áhrif á eigið líf.

Í upphafi samþykktu allir leikskólar þátttöku í rannsókninni, þ.e. að þróa leiðir til að koma væntanlegri menntastefnu í framkvæmd. Þó nokkur áskorun fólst í því að hefja samstarfið og fljótlega heltist einn leikskóli úr lestinni vegna manneklu og veikindaleyfa starfsfólks (Hraunborg). Haustið 2018 byrjaði samstarfið með umræðu og fundarhöldum þar sem allir leikskólastjórnendur og margir deildarstjórar tóku þátt. Þessir leikskólar tóku þátt í þeirri undirbúningsvinnu: Borg (Arnarborg og Fálkaborg), Brákarborg, Lyngheimar, Reynisholt, Stakkaborg og Tjörn (Tjarnaborg og Öldukot). Í lok fyrstu annarinnar drógu Lyngheimar sig út úr verkefninu en í upphafi annars starfsárs sem var framkvæmdaárið, sá leikskólastjóri Borgar sér ekki fært að halda áfram þátttöku í verkefninu, framkvæmdin fór því af stað í samstarfi fjögurra leikskóla/fimm starfsstöðva og RannUng.

2. Lýsing á verkefninu – skipulag, umfang og framkvæmd

- Hverjar voru þær áskoranir sem verkefninu var ætlað að bregðast við? Ætlunin er að þátttakendur þrói starf í leikskólum út frá þáttum menntastefnunnar með megináherslu á nám í gegnum leik og vel ígrunduð og styðjandi samskipti. Til að styrkja megi leikskólann sem lærdómssamfélag er stutt við börn sem virka þátttakendur í lýðræðislegu samfélagi þar sem þau fá tækifæri til að tjá sig, hlusta á aðra og hafa áhrif á eigið líf. Þannig verður unnið að jafnréttissjónarmiðum skv. Mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar s.s. út frá jafnrétti kynja, aldri, fötlun og uppruna barna. Ávinningur leikskólans felur í sér að efla fagmennsku í starfi deildarstjóra og annars starfsfólks.

- Af hverju var ákveðið að fara í verkefnið?

RannUng hefur verið í samstarfi við Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar frá stofnun rannsóknarstofunnar, árið 2007. Fulltrúar frá borginni hafa setið í stjórn RannUng og unnið hefur verið að ýmsum sameiginlegum verkefnum. Það var því eðlilegt framhald að þessir aðilar ynnu að stærra verkefni með starfendarannsóknarsniði, sem þótti tilvalið að tengja við Menntastefnu sem þá var í smíðum hjá Reykjavíkurborg.

- Hvernig var skipulagi og framkvæmd verkefnisins háttað? (Tímarammi, umfang, verkhlutar, verkaskipting).

Verkefnið var skipulagt af RannUng og leikskólum boðið að taka þátt. Þátttakendur og megintengiliðir hvers leikskóla voru 1-3 deildarstjórar á hverri starfsstöð. Verkefnið var í upphafi skipulagt sem þriggja ára ferli.

Fyrsti hluti verkefnisins fór fram 2018 – 2019 og er búið að skila skýrslu fyrir það tímabil. Þetta fyrsta ár var notað til að undirbúa verkefnið og kortleggja stöðuna í leikskólunum, m.a. voru tekin viðtöl við leikskólastjórana.

Annar hluti verkefnisins fór fram 2019 – 2020 og vísar þessi skýrsla til þess tímabils. Í hverjum leikskóla völdu leikskólakennarar og annað starfsfólk fókus úr menntastefnunni til að vinna með. Flestir völdu félagsfærni. Auk þess var valið sjálfsefning, leikur, sköpun, heilsa. Nánari útfærsla var unnin í leikskólunum og tengdu sumir við sjálfsmynd og við aðferðir svo sem skráningar. Ein kennari úr háskólateyminu sér um samstarf og eftirfylgni í hverjum leikskóla, kemur á fundi og lítur við eftir því sem við á í hverjum leikskóla. Eftir þetta skipulögðu og þróðu þátttakendur í leikskólunum starfið hver á sinn hátt. Fundir voru haldnir með þátttakendum úr leikskólunum og háskólateyminu, ýmist með öllum þátttakendum eða minni fundir í hverjum leikskóla.

Á haustönn 2019 voru haldnir fimm samstarfsfundir með þátttöku háskólakennara, deildarstjóra og annars starfsfólks. Einn stór fundur var haldinn þar sem öllum þátttakendum leikskólanna var boðið að vera með. Jafnframt voru fundir með stjórnendum verkefnisins, fulltrúum Menntasviðs Reykjavíkurborgar.

3. *Samantekt - niðurstöður eða gagnsemi fyrir aðra*

- Hver er reynslan af verkefninu á viðkomandi starfsstað/starfsstöðum?
- Hvernig geta niðurstöður verkefnisins nýst öðrum?
- Hver var ávinningur verkefnisins fyrir börnin?
- Hvernig tengdist verkefnið fræðasamfélaginu eða rannsóknum?

Ekki var komin reynsla á verkefnið í lok þessa styrktímabils og þess vegna er reynslan ekki farin að nýstast öðrum en þeim sem hafa tekið þátt. Verkefnið var skipulagt sem starfendarannsókn þar sem deildarstjórar yrðu lykilpersónur í því að skoða hvernig börnum er mætt og á þau er hlustað af starfsfólki leikskólans. Leikskólarnir völdu sér áherslupætti úr menntastefnunni og kannað var í hverjum leikskóla hvaða leiðir gætu gagnast til að stuðla að réttindum barna eins og þeim er lýst í Menntastefnu Reykjavíkur og Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna.

Fyrsta starfsár verkefnisins, sem hér um ræðir, var leitt af RannUng. Fimm fræðimenn og verkefnisstjóri í háskólanum skipulögðu og hönnuðu verkefnið sem er unnið með starfendarannsóknarsniði í samvinnu við leikskólastjóra og deildarstjóra í þáttökuleikskólunum.

Á öðru starfsári spurðu þátttakendur sig hvort og hvaða áhrif upplýsingar úr verkefninu hefðu haft á börnin. M.a. studdust þeir við tékklista úr verkfærakistu Reykjavíkurborgar fyrir Menntastefnuna. Í sumum skólanna hafa þegar verið gerðar breytingar á skipulagi og aðbúnaði í þeim tilgangi að bæta líðan og auka áhrifamátt barna.

4. Mat á verkefninu

- Hvernig var mati á verkefninu háttað? Var það formlegt (rannsóknir, gátlistar menntastefnu eða annað) eða óformlegt (ígrundun, samræður, huglægir þættir)?
- Voru markmið verkefnisins uppfyllt?

Haldnir voru starfsþróunarfundir með leikskólastjórum og deildarstjórum, auk kynningafunda og samræðufunda með starfsfólki leikskólanna.

Enn hefur ekki farið fram formlegt mat, þar sem verkefnið er komið svo stutt á veg. Framkvæmd verkefnisins fór fremur hægt af stað en þó hefur þegar tekist að uppfylla hluta markmiðanna.

Þegar þessi orð eru rituð er fyrirhugaður matsfundur í apríl 2020.

5. Greinargerð um notkun styrkjár

- Hvernig var styrknum ráðstafað? (Vinnuframlag, launagreiðslur, annar kostnaður, o.fl. sé sundurliðað)

Hér fyrir neðan er áætlun fyrir skólaárið 2019– 2020 og því ekki komnar endanlegar tölur.

Skólaárið 2019-2020	Samtals	Þróunarsjóður	RannUng
Greiðsla til leikskóla 3x 300.000 kr. og 1x 450.000 kr.	1.350.000	1.350.000	0
Greiðsla vegna verkefnastjórnar	1.529.412	1.529.412	0
Greiðsla vegna sérfræðiþjónustu	2.885.294	2.091.176	794.118
Efniskostnaður	117.647	0	117.647
Leiga á sal, veitingar á fundum o.fl.	235.294	29.412	205.882
Samtals:	6.117.647	5.000.000	1.117.647

6. Kynning

- Hvernig verður verkefnið kynnt fyrir samstarfsfólki og öðrum hagsmunaaðilum?
- Hvaða kynningar hafa þegar farið fram á verkefninu og/eða niðurstöðum þess?
- Varð til einhver afurð með verkefninu sem hægt væri að deila með öðrum í [verkfærakistu á vef menntastefnunnar](#) (Dæmi: myndband, vefur, greinaskrif, handbók, verkefnalýsing eða annað)?

Til stendur að kynna verkefnið í leikskólunum, á ráðstefnum og eftir því sem Reykjavíkurborg og þátttöku leikskólarnir óska eftir. Einnig er þróun verkefnisins skrásett og stefnt að því að birta greinar um innleiðingu þess.

Áætlað er að taka þátt í kynningu 1. apríl 2020 á Vorblóti í samstarfi SFS og Mvs. Auk þess verður boðið uppá kynningar fyrir aðra leikskóla sem þess óska.

RannUng - Rannsóknarstofa í menntunarfræðum ungra barna, Mvs, HÍ

Jafnframt er ætlunin að þátttökuskólar verkefnisins Leikur, styðjandi samskipti og lærdómssamfélag skipuleggi kynning fyrir Menntastefnumót sem Reykjavíkurborg mun halda 10. maí 2021 í Hörpu.

Stefnt er að því að í lok verkefnisins geti hópur þátttakenda kynnt lærdóm af verkefninu sem jafnframt mætti finna stað í verkfærakistunni.

Heimildir

Fylgiskjöl

ATH. Skila þarf skýrslu í tölvupósti á sfs@reykjavik.is